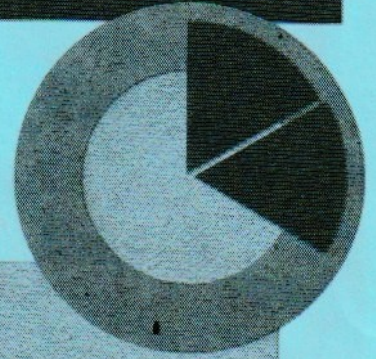

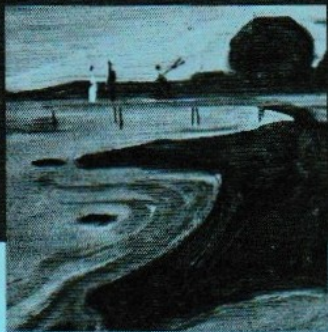
Wolker's Times

V roce 1905 byla v Preze výstava Edvarda Muncha.

2013

2'56

WTF?
Více najdete uvnitř čísla

„Chceme v kritice to, zač jsme bojovali a co jsme si vybojovali: míti své přesvědčení, volnost slova, bezohlednost. Kritická činnost jest prací tvůrčí, uměleckou, vědeckou, samostatným literárním žánrem, rovnocenným všem ostatním. Chceme individualitu, chceme ji v kritice, v umění. Umělce chceme, ne echa cizích tónů, ne eklektiky, ne diletanty. Nevážíme si pestrobarevného látání přejatých myšlenek a forem, zrymovaných politických programů, imitací národních písní, veršovaných folkloristických třepek, šedivého fangličkářství, realistické ploché objektivnosti.“

Z manifestu České moderny, 1895

Redakční dementi

Sorry, Ivo Kristiáne, víme, že jsi Kristián Ivo, nebo obráceně?

Nikdo nám neřek, že v porotě divadel bude ještě **Jitka Šotkovská**. Takže jsme ji v prvním čísle nepředstavili. Řekla o sobě, že je teatroložka a herečka. Což je, zdá se, podle gůglu pravda.

Domeček plný koleček

Co je to? Kulturní dům DUHA!

Ohlášení příjezdu sólistů i kolektivů, ubytování, účastnické poplatky a vyřizování všech organizačních záležitostí je v 1. poschodí kulturního klubu DUHA.

Ubytování, účastnické poplatky

St	12. 6.	10.00 – 12.00	14.00 – 21.00
Čt	13. 6.	8.00 – 15.00	
Pá	14. 6.	8.00 – 14.00	

Na placení a umírání je vždy času dost. *Italské přísloví*

Půlnoční chropot

Popůlnoční dnes je chropot, provázející poslední kliky myši, drobné redakční rozepře i trpělivé čekání paní s klíči od Duhy, která nás přes pokročilý čas ještě nevyhazuje.

Patří to k tradici: zatímco ostatní účastníci nabírají síly k výkonům dalšího dne, redakční myši rejdí po stole a chystají pro Vás ranní čtivo.

Jsmo rádi, že jsme začali, a baví nás pro vás psát. Jsme také rádi, že porodci se „chytili“ a se záviděníhodným perfekcionismem se také rozepsali.

Zatím ovšem reportážní péra sviští po popíře jen poloviční rychlostí.

Sólisté nastoupí teprve zítra, a tak teprve zítra nastane ten pravý kolotoč.

Přejme si, ať se nám i vám ten letošní „wolkráč“ vydaří stejně jako loni.

Byli bychom rádi, kdybychom k jeho zdaru mohli přispět svým dílem společně s vámi, a proto bychom se na vás chtěli obrátit s prosbou: přijďte za námi do redakce a otiskněte svou letošní účast na festivalu do stránek *Walker's Times*. Pro každého psavce je připraveno malé občerstvení, a pro zvláště plodné autory možná i ještě více občerstvení :).

Sledujte také, prosím, naši pátrací soutěž na zadní straně, zapojte se, přijďte nám oznámit vaše tipy, ať z nich můžeme vylosovat šťastné výherce.

Mějme se skvěle a užijme si to!

Akrastan

Středa 12. června:

8.00 – 8.30

Přednáškový sál ND

Hledání hlasu

Ztratili jste hlas?

Naleznete jej na hlasové rozcvičce v přednáškovém sále spolkové části Národního domu. Určeno sólovým recitátorům 1. kategorie a všem dalším zájemcům.

8.35 – 8.55

jeviště MD

Prezence recitátorů sólistů 1. kategorie

9.00 – 13.05

jeviště MD

**PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ
1. KATEGORIE**

14.00 – 17.00

Semináře Wolkrova Prostějova

14.00 – 17.00

Přednáškový sál ND

Rozborový seminář 1. kategorie

17.30

DUHA

DS KÁŤA jeBÁRAjeSKÁLA, Most

JÁ + JÁ = ♥ - J. H. Krchovský
Scénář a režie: kolektiv

18.30

DUHA

NĚKDO, Praha

Uměl lítat – Karel Čapek
Scénář: Jakub Maksymov
Režie: Jakub Maksymov, Zdeněk Ryba

19.30 – 20.30

DUHA

Hodnocení poroty divadel poezie

ČTVRTEK 13. června

8.00 – 8.30

Přednáškový sál ND

Hledání hlasu

Ztratili jste hlas?

Naleznete jej na hlasové rozcvičce v přednáškovém sále spolkové části Národního domu. Určeno sólovým recitátorům 2. kategorie a všem dalším zájemcům.

8.35 – 8.55

jeviště MD

Prezence recitátorů sólistů 2. kategorie

(1.+ 2. + 3.+ 4. skupina)

9.00 – 12.25

jeviště MD

PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ

2. KATEGORIE

(1. + 2. + 3. + 4. skupina)

13.30 – 16.30

Semináře Wolkrova Prostějova

13.30 – 16.30

Přednáškový sál ND

Rozborový seminář 2. kategorie

(1. + 2. + 3.+ 4. skupina)

17.00

DUHA

DIVADLO S DVACETI ZAMĚSTNANCI, Praha

Na hrobě bubnují padající pomeranče
Konstantin Biebel a jiní autoři a pamětníci
Scénář: Daniel Razím; režie: Daniel Razím a soubor

19.00

DUHA

JATKA VESELÉ, Olomouc

Proč se dítě vaří v kaši
Aglaja Veteranyi/Eva Hermanová
Scénář a režie: Magda A. Veselá

20.30 – 21.30

DUHA

Hodnocení poroty divadel poezie

U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE

tentokrát v APOLLU 13

Hudební klub APOLLO 13

21.00 hodin – ŠVIHADLO - česká reggae kapela

U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE

Přednáškový sál Národního domu

22.00 hodin – ZÁPAS V IMPROVIZACI

divadelní improvizace se sportovními pravidly,
utkají se týmy improligy O.L.I.V.Y. vs OSTR.UŽ.I.N.Y.

Dva týmy hráčů, nekompromisní rozhodčí Jana Machalíková,
hokejová pravidla, to vše na vaše témata, vy rozhodnete, který
tým vyhrává.

DS KátajeBárajeSkála, Most

Já + Já = ♥

J. H. Krchovský

Scénář a režie, kolektiv

Anotace:

Krátká inscenace souboru KátajeBárajeSkála poskládaná z básní současného českého básníka J. H. Krchovského. Inscenace s dekadentním nádechem provede diváka bohémským životem – od bezhlavého užívání až na samý konec odpornosti.

J. H. Krchovský

Narozen roku 1960 v Praze. Nedovyučeny zedník a básník, frontman kapely Krch – Off band, dekadent. Jeho básně kolovaly v 80. letech ve stroj. psaných opisech. Radí se mezi autory třetí undergroundové generace. Spolu s Jáchymem Topolem, Vitem Kremličkou atd. Vlastním jménem Jiří Hásek.

Už neotvírám takřka ústa
jeden ret s druhým zvolna srůstá
nemám co říct, a natož komu-
už nevycházím ani z domu

Každým svým krokem něco ničím!
Stávám se vším, čím víc jsem ničím!
Beránku boží, který snímáš...
mě vynechej, mě klidně vymaž

MÁS HEZKÉ KALHOTKY - KVÁNOCŮM OD MÁMY?
ta vůně Azuru málem až omámí
Moc pěkné kalhotky! Co guma? Nereza?
myslím, že raději zamknu ty dveře, že
Hladoučké kalhotky... Hedvábní? Muselin?
Půjč mi je na chvíli, jak by mi slušely!

Někdo, Praha

Uměl létat

Karel Čapek

Scénář: Jakub Maksymov, režie: Jakub Maksymov, Zdeněk Ryba

Anotace:

Drobná inscenace Uměl létat je v pořadí osmý projekt pod značkou Někdo. Soubor vznikl roku 2006 na ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři a touto inscenací vylétává z rodného hnízda. Někdo je jedno až čtyřčlenný soubor věnující se divadelní tvorbě vycházející z principů loutkového divadla.

Z kraje:

Jakub Maksymov postihl literární, slovesný charakter povídky Karla Čapka prostředky vizuálně-výtvarnými adekvátně. Na malé ploše, která je polepena stránkami z telefonního seznamu, se pohybují drobné figurky. Nejprve se několikrát opakují postavičky, které pan Tomšík na své procházce potkává, pak začne létání – až se objeví komise expertů, jež svými pokyny a kritickými poznámkami ten zázrak zničí. A vše se vrací na začátek. Tato inscenace jak volbou materiálů, tak jejich uspořádáním, úsporností i koneckonců svou „malostí“ vizuální i časovou vystihla přesně ráz i smysl Čapkovy literární předlohy a je samozřejmě svébytným scénickým dílem.

Duchovní rozměr snadno a rychle

Tucet Divadla Dagmar je v anotaci ve zpravodaji označen jako neobvyklý divadelní zážitek, v porotově padaly nálepky jako seance, večírek, spirituální kabaret... Divadlo to bylo i nebylo. Každopádně primárně se do popředí draly spíše mimoestetické funkce divadla - rituální, mystické... Vladimír Benderski vybízel ke sdílení tady a teď, kontemplaci nad jednotlivými moudrými příběhy a hledání dalšího poznání.

Mysl i srdce cynického kritika (mé) má už při počátečním zapalování svíček tendenci se bloknout, uzavřít a pomyslet si

něco o spiritualistickém kýči a instantním duchovním rozměru. Naštěstí Benderski přesvědčí suverénním vyprávěčským umem, jemným humorem, přesným pointováním situací, takže i cynik chce aspoň na chvíli zapomenout, že aby se k němu nějaká ta pravda o lidském bytí dostala, potřebuje k tomu většinou jemnější prostředky, než frontální útok. (Z reakcí publika bylo ovšem zřejmé, že diváctvo Wolkrova Prostějova je naštěstí myslí i srdcí mnohem otevřenějších.)

(Jitka Šotkovská)

Motivy a pohnutky?

Inscenace **Pudy z půdy** souboru Reverzní dveře představila pestré lepirelo na motivy textů Lawrence Ferlinghettiho a dalších autorů beatnické generace. Soubor sestávající ze studentů Ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU na scéně ukázal vesměs slušné herecké schopnosti i smysl a porozumění pro základy inscenační souhry. Výstava schopností a předností členů a členek souboru nebyla s to vytvořit jednotné sdělení, i kvůli mnohosti použitých prostředků inscenace působila až fádním, a přesto roztržitým dojmem. Hlavní problémy byly diagnostikovány v oblasti dramaturgické: a to přesto, že je znát, že inscenaci lidé na jevišti věří.

1. Nejasná a spíše intuitivní montáž beatnických děl s texty, které vznikly na zkouškách řízenými improvizacemi, jež byly dle sdělení inscenátorů (i) výtvarně inspirovány Ferlinghettiho knihou. Kusy beatnických textů jsou přerušovány replikami, které připomínají situace z televizních seriálů, vědomá a přiznaná práce s kýčem je střídána sklonem ke kýči nechtěnému, nevědomému a podvědomému.

2. Beatnické texty měly ve své době ostrý náboj. Reflektovaly změněný stav společnosti zcela novým způsobem, odrážely dobu zvrátů, včetně sexuální revoluce šedesátých let. Jejich potenciál však soubor nedokázal zcela využít. Vedle zcela zapomenutého a tak bolestně potřebného gesta revolvy stojí osobitý jazyk

a mistrovství poetické formy, tedy kvality, které jsou v inscenaci naředěny postmoderní míchanicí různého způsobu vyjádření. Hrany jsou otupeny do té míry, že místo oslavy ideálu volné lásky nakonec soubor dochází spíše k sebedojímavému traktátu o rozkošnosti přírody, miminek a k apoteóze mateřství – což je pojmenováno jazykem mnohdy ne odlišným od jazyka generací našich rodičů a v kulisách, které originalitu a jedinečnost poezie ponížují směs veršů a odposlouchaných vět na sentimentální klíšé.

3. Složitá a nejasně působící výstavba příběhu je rozmlžena režii, která osciluje mezi budováním stylizované mozaiky obrazů a psychologizovaného divadla, utíká přitom od jednoho k druhému a nechává nedopovězené i motivace a dějové zvraty, které by přispěly k větší plasticitě hereckých postav.

Především je zde ale otázkou výběr textů, které by mohly dobře zrcadlit problematiku dnešních náctiletých, avšak členové souboru nejsou lidé nezkušení. Spíše než o pudech tedy můžeme mluvit jen o určité zkušenosti, ovšem reflektované bez dostatečného nadhledu.

(Vojtěch Bárta a Ivo Kristián Kubák)

Diváků -tak

Diváčka: Potlesk mě strašně rušil. Přišel mi chvílemi vynucený.

Herec z Reverzních dveří: Já jsem to viděl před třičtvrtě rokem, žil jsem podle toho sdělení, co jsem dostal. A dneska už jsem na to nemohl jít. Báł jsem se, že ten MŮJ příběh najednou bude patřit někomu jinému.

Michal: Vlastně nevím, jestli to bylo dobré, nebo jestli to bylo pásmo moralizačních povídek. Každopádně Vladimír je dobrý vypravěč.

Karolína: No tak si dáme cigoš...

Jarek: Bylo to krásně kontemplativní, nenáročně náročný, pěkný a hlavně slušivý. Vladimírovi ta forma, kterou si zvolil, slušela a on slušel té zvolené formě.

Hana Kofránková: Já po dnešku vím, že mám uvažovat teď a tady, a tak říkám, že teď a tady to bylo úžasné. A co bude zítra, to nevím.

Máša: Mimochodem víte, co znamená rusky ужасный?

Reverzní dveře: Pudy z půdy

Šotkovská: Já jsem něco mezi teatrologem a herečkou.

Bárta: Chodím do divadla kvůli sdělení. Z toho textu i inscenace mám zmatený dojem. Co to říkalo? A co mohlo být východisky pro volbu textů beatnické generace?

Divačka: Příběh sester byl čitelný. Ale ostatní vztahy... nevěděla jsem, co to má přesně znamenat.

Šíp: Já bych se potřeboval ptát souboru. Nepoznal jsem, co z toho mám číst. Karolína začne na konci páry manipulovat, a tak jsem si pomyslel, že je to celé vlastně o projekcích – erotických, jednotlivých postav. Ale to mi pak zase nezapadalo úplně všude.

Šotkovská: Je to složité na vnímání, a nebo technicky nezvládnuté. Dramaturgicky, režijně i provozně. Nebylo slyšet. V těch textech jsou kvality, které jsem díky technickým limitům neslyšela.

Zámečnicková: Nejvíc na mě působily ty samotné osobnosti, lidi. Jak vyzařujete. Obrazy jsem intenzivně vnímala, ale nesložilo se mi to.

Kubák: Nevyužitý potenciál. Literární kvality jsme postřehli. Je potenciál ve vás, osobnostní i herecký. Někteří z vás umí dobře mluvit.

Šotkovská: Vy (Karolína) jste nádherně mluvila.

Kubák: Uvnitř toho pevného tvaru jsou nejasná, nedořešená místa.

Bárta: Připadá mi, že je tam několik nesourodých stylů. Ta koláž mnohdy nefunguje. Některé situace působí jako oslí můstky.

Režisérka: Poměr textů beatnické generace a jiných textů je 50 na 50. Je to složeno s Ferlinghettiho divadelních her, nebo takových obrazů choreografií. Příběh o vousaté ženě je třeba jednou z těch „povídek“. Druhá kniha se jmenuje Ferlinghetti v Praze. Vypovídá o jeho pobytu tady. A jsou tam další beatnické básně. Vycházíme z rozhovorů s Ferlinghettim. A z na místě vzniklých situací. Jsme si vědomi rozmanitosti.

Bárta: Ona je to spíš roztříštěnost. Leze to do sebe takovým způsobem, že věta přerušuje báseň a báseň dál pokračuje. A já bych potřeboval vědět, proč se styly volí takhle. Hudba, kostýmy... snažím se dobrat sourodého celku.

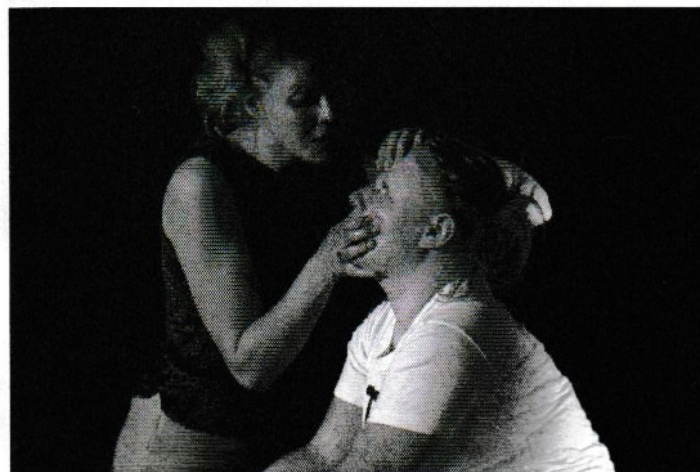
Šotkovská: Chvilí to působilo jako bajka, pohybové balábile. Moderátor a dítě je zase psychologické drama. Moderátor je střídavě kostýmován a ostatní výstředně. A ruší to.

Kubák: Je ten text vhodný k tomu, aby komunikoval tohle téma? „Nemajetnická láska“, je k tomu ten materiál vhodný? Ty texty jsou mnohem krutější, ale vy skoro až saháte ke klišé.

Bárta: Sexuální revoluce byla tehdy obrovský převrat. Ale dneska už to nikoho nebere. Máme to tu dnes a denně. Vy, pardon, nejste ve věku, kdy tohle začínáte objevovat. Neschováte se za autenticitu iniciace. Dovedeme si představit porno na jevišti...

Šotkovská: Hm...

Tvůrci: Vycházeli jsme z knihy, přes improvizace pohybové, zpátky k situacím, k básním. Diskuse...

- Kubák:** Tak vy jste ten čaj vylouhovali mockrát.
- Doubrava:** Je to zamlžený. Moc rozjetých cest. Chybí fáze, kdy by se to vrátilo zpátky a bylo jasný, co chcete říct. Teď furt ten Ferlinghetti... spousta, od všeho trochu, těžko se nechám někudy vést. Hudba ryze současná. Pohyb jde proti... Já jsem si říkal, že voni snad tam záměrně nás znejistují a nedořikávají. Ale tak to evidentně nebylo.
- Zámečnicková:** Mě to bylo sympatický. Našlápnutý.
- Režisérka:** Děláme to nad rámec studia. Já jsem studentka doktorského studia. Chtěli jsme si vytvořit inscenaci, na které můžeme pracovat dál i mimo školu.
- Šotkovská:** Pracujte na tom dál.
- Kubák:** Padala slova jako postmoderna, eklekticismus.

Ena se ovívá vějířem

- Kubák:** Je tam všechno. Tanec, činohra, animace loutek, pohybové divadlo...
Když situace neměla konec, tak jste vodtekli nebo případně přitekli, ale to teda nen konec situace.

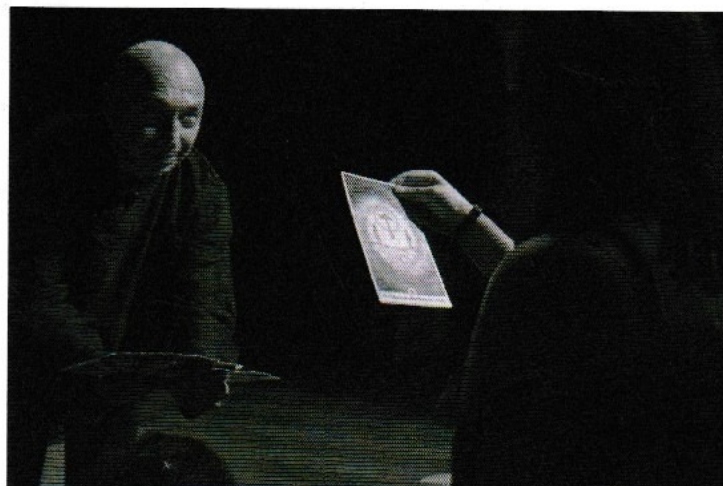
Soubor se směje

Kristián doporučuje My Funny Games.

Pozn. redakce: Ke shlédnutí na kanálu KALD DAMU na Youtube.

Divadlo Dagmar: Tucet

- Šotkovská:** Hrozně nemám potřebu vám říkat, jak se mi to líbilo, nelíbilo. To, co jsme viděli, bylo ryzí divadlo, ale přínos byl mimoumělecký. Potkáme se tady a teď. Máte neuvěřitelnou sílu oslovit. No, ale: Já jsem se toho velmi bála. Tenhle přístup by mi byl nepříjemný, bála bych se manipulace. Ale bylo to pro mě milé, bylo mi příjemné tam sedět.
- Zámečnicková:** Znáš vás. Už několik roků proplováte mým životem, ale dneska to bylo jiné. Měl jste partnera. Partnerství bylo výsostné. Vaše spojení bylo vzrušující. Bylo pro mě osvícením, že jednu povídku četl Petr. Nazvala bych to pořadem. Nedívejte se do textu na začátku, musíte ty lidi přece chytit hned od začátku.
- Kubák:** Já bych to nazval kontemplativním kabaretem. Viděl jsem to v open airu. Ten uzavřený prostor dával té spiritualitě větší váhu. Oceňuju autenticitu. Vnitřní sdělení.
- Šotkovská:** Máte suverénní vypravěčské schopnosti.
- Zámečnicková:** Ta ponaučení jsou čí?
- Vladimír:** Ta jsou moje.
- Doubrava:** Snaha záměrně odstranit dojem, že je to vybroušený tvar. To je příjemné. Je to večírek.
- Bárta:** Setkání sdílení. Váš postoj, vy se svým osudem. Jste přesvědčivý. I největší skeptici se vám poddají. Nedá se to objektivizovat. Děkuju. Jsem asi sektář.
- Martínková:** Storytelling. Možná přílišný pocit pokory před tou moudrostí. Úzkost, že nedosahuju mudrcovy ušlechtilosti.
- Šturma:** Seance. Seance byla pro dvanáct lidí. Těch dvanáct lidí bylo vmanipulováno do toho, že mají problém. Toho moudra je moc. Mě se to naštěstí netýkalo. Bavilo mě dívat se na ty lidi, co si to vytáhli a co jim jede hlavou.
- Kubák:** Potlesk zapříčinil ještě větší kompresi.
- Doubrava:** Potlesk z toho dělal to divadlo.
- Divačka:** Potlesk mě strašně rušil. Přišel mi chvílemi vynucený.
- Herec z Reverzních dveří:** Já jsem to viděl před třičtvrtě rokem, žil jsem podle toho sdělení, co jsem dostal. A dneska už jsem na to nemohl jít. Báł jsem se, že ten MŮJ příběh najednou bude patřit někomu jinému.

(Máša)

Recitátore, chvílka pro Tebe

B České souhlásky

Jestliže samohlásky jsou nositelkami estetického vyznění mluveného slova, pak přesná výslovnost souhlásek je především oporou srozumitelnosti řeči. Jak jsme si již uvedli v kapitole o samohláskách, přesná artikulace samohlásek záleží v tvoření různé objemu dutiny ústní a na pohybu jazyka, jakožto nepohyblivějšího mluvního orgánu.

Při tvoření souhlásek je tomu poněkud jinak. Jestliže o samohláskách říkáme, že jsou to tóny, pak o souhláskách můžeme říci, že to jsou šумы. Při tvoření souhlásek se výdechovému proudu stavějí do cesty různé překážky. Třením výdechového proudu o tyto překážky vznikají třecí šумы různé kvality.

Při náviku přesné výslovnosti souhlásek je třeba si uvědomit:

a — způsob tvoření souhlásky (zda se při jejím tvoření staví do cesty výdechovému proudu úplná překážka, tj. závěr, nebo zda je překážka jen relativní a vytváří se úžina — (např. při artikulaci retných souhlásek P, B, M tvoří závěr sevření obou rtů, při retozubných se vytváří úžina mezi spodním rtem a horními řezáky);

b — místo tvoření souhlásky;

c — účast artikulacních orgánů. I když při výslovnosti souhlásek jde vždy o jistou souhru více artikulacních orgánů, přece vždy jeden z nich převažuje nad ostatními. Tyto orgány jsou tři: rty, jazyk a hlasivky. Do skupiny retných patří v češtině souhlásky P, B, M, retozubné F, V, do skupiny hlasivkových pouze souhláska H. Všechny ostatní jsou jazyčné. **Součinnost artikulacních orgánů můžeme sledovat podle následující tabulky. Tato tabulka se užívá hlavně v leopoldické metodě, která se odlišuje od čtyř artikulac-**

kapitoly o artikulacním soustředění

I. V prvním artikulacním okrsku jsou závěrové souhlásky **retné** P, B, M, vytvářené závěrem obou rtů, **úžinové** souhlásky **retozubné**, při nichž se tvoří úžina mezi spodním rtem a horními řezáky, které se při jejich artikulaci spodního rtu lehce dotýkají. Jazyk zaujímá při souhláskách retných a retozubných postavení neutrální, artikulacního procesu se přímo neúčastní.

II. Druhý artikulacní okres je zastoupen závěrovými souhláskami **dásňovými** T, D, N, při nichž se závěr vytváří přitlačením okrajů celého jazyka k okrajům paterní klenby. Hlavní místo je však vpředu na **dásňovém** výstupku, o který se opírá hrot jazyka (tento **dásňový** — **alveolární** — výstupek se nachází vpředu za horními zuby, snadno jej nahmatáme).

Z **úžinových** souhlásek sem patří **ostré sykavky** S, Z. Úžina se tvoří přiblížením hřbetu jazyka k **dásňovému** — **alveolárnímu** — výstupku. Hrot jazyka se lehce opírá o **dolní řezáky**. Tím se vytváří úzký průchod, kterým prochází výdechový proud. Ten naráží na hrany horních a dolních řezáků, jež jsou při artikulaci ostrých sykavek zblíženy a vytváří se tak třecí šum, charakteristický pro sykavky.

Tupé sykavky Š, Ž jsou tvořeny — ve srovnání se sykavkami ostrými

Tupé sykavky Š, Ž jsou tvořeny — ve srovnání se sykavkami ostrými — s poněkud pozměněnou artikulací. Průchod pro výdechový proud je při artikulaci Š, Ž více vzadu, hrot jazyka se zvedá směrem k **dásňovému** výstupku. Tím se vytvoří mezi hrotem jazyka, alveolami a zuby dutina, a proto také sykot není při artikulaci Š, Ž tak ostrý jako při S, Z. Zdužený proud nesměřuje pouze na zuby, ale láme se částečně i směrem dolů. Artikulacní práce se při vytváření Š, Ž zúčastňují výrazněji i rty: koutky rtů se sblíží, retní otvor se částečně zaokrouhluje.

Souhlásky **kmitavé** R, Ř jsou v češtině hlásky jazyčné, vytvářené kmitáním hrotu jazyka v popředí dutiny ústní. Jazyk se (vyjma hrotu) tiskne svými bočními okraji zcela lehce k patru. Při artikulaci Ř jsou kmity jazyka rychlejší a častější.

Dvě české souhlásky **polozávěrové**, **polosykové** C, Č tvoří přechod mezi kategorií souhlásek **závěrových** a **úžinových**. Jsou příbuzné jednak se souhláskami sykavými, jednak se souhláskou **dásňovou** T. Při jejich artikulaci se nejprve vytváří závěr podobný jako při T, avšak tento závěr se nevytváří se stejnou silou a energií až do konce, ale postupně se oslabuje. Úzkou štěrbinou mezi hřbetem jazyka a patrem začíná pozvolna unikat výdechový proud. Tím dochází k druhé fázi tvoření těchto souhlásek, k vytváření **třecího šumu**, podobného jako při sykavkách. Oslabení závěru vzniká v samém začátku artikulace.

III. V třetím artikulacním okrsku jsou ze **závěrových** zastoupeny souhlásky **tvrdopatrové** T, Ď, Ň. Tyto souhlásky nazýváme v češtině obvykle „**měkkými**“, na rozdíl od „**tvrdých**“ T, D, N. Jejich artikulace se nápadně liší od „**tvrdých**“ protějšků. Závěr jazyka s patrem je širší a energičtější při

tvoření T, D, N. Hrot jazyka se při tvoření T, Ď, Ň opírá o **dolní řezáky**. Hřbet jazyka se energicky tiskne k **paterní klenbě**.

Z **úžinových** sem patří souhláska **předopatrová** J. Vytváří se tak, že se jazyk po obou stranách přitiskne k okrajům **tvrdého** patra. Uprostřed je dosti široký průchod, jímž uniká výdechový proud. Při nedostatečně pečlivé výslovnosti bývá souhláska J oslabena a někdy vůbec zaniká.

IV. Ve čtvrtém okrsku jsou ze **závěrových** zastoupeny souhlásky **měkkopatrové** K, G. Tvoří se ze všech jazyčných hlásek nejvíce vzadu. Závěr se vytváří hřbetem zadního dílu jazyka, který se tiskne k **měkkému** patru.

Měkkopatrovým souhláskám je blízké **úžinové**, jazyčné CH. Tvoří se na stejném místě jako obě předcházející souhlásky, tj. na **měkkém** patře. Okraje zadního hřbetu jazyka se tisknou k **měkkému** patru (částečně i na **patro tvrdé**), úžinou se prodírá výdechový proud. Hrot jazyka se opírá o **dolní řezáky**.

Stranou čtyř artikulacních okrsků stojí jediná česká souhláska **hrtá - nová** (laryngální) H. Při tvoření této hlásky nezáleží celkem na poměrech v dutině ústní. Vlastní podstatou je znění hrtanového hlasu, který se vytváří v důsledku zvláštního postavení hlasivek.

Třecí šумы vytvářené při artikulaci souhlásek mohou být doprovázeny současným zněním hlasu, pak mluvíme o **souhláskách z nělých** (hlasných), nebo se tvoří bez doprovodu hlasu — pak jde o **souhlásky n e z nělé** (nehlasné). Podrobněji si o tom řekneme při výkladu o znělostní asimilaci.

Porodče, chvílka pro Tebe

Které jsou obecné **podmínky** odpovědné činnosti pozorovatele a hodnotitele?

1. Dobrý **fyzický a psychický stav**.

Soustředěné, aktivní vnímání je náročnou psychickou i fyzickou činností. Tím náročnější, čím snadnější a jednodušší se může někomu zdát. Povrchnímu pozorovateli, diletantovi obvykle připadá jako nicnedělání, jako pouhé sezení a dívání se nebo poslouchání.

Zaevčené sledování **uměleckého** projevu, zejména sledování projevů **leckdy** nedokonalých a nevzbuzujících spontánní zaujetí a pozornost diváka, můžeme plným právem nazvat činností „**jennou**“, do značné míry „**choulostivou**“ na vnitřní a vnější podmínky. Abychom mohli pozorně, aktivně takové projevy vnímat, musíme k tomu být **vyladěni**. To znamená, že současně při tom nesmí být aktivována žádná z našich základnějších potřeb, žádný z našich základnějších zájmů. Neboť ty pak ruší naše soustředění, naše vnímání uvedených projevů tím, jak se prosazují a strhávají naši pozornost na sebe. Bývá to hlad, žízeň, vyměšování, chlad, horko, bolest, dusno, hluk, strnulost nebo nevhodná pozice našeho těla atd. Přitom vylučujeme, že by se hodnocením **uměleckého** projevu mohl zabývat někdo vyloženě nemocný, člověk, kterému není dobře, který má teplotu spod.

Dobrý **fyzický stav** ovšem předpokládá i **zdravé, výkonné smysly**. (Setkali jsme se s členkou přijímací komise, která byla tak krátkozraká, že bezprostředně po výstupu jedné uchazečky ji na chodbě vůbec nepoznala. Otázkou je, jak asi bez brýlí vnímala její vystoupení.)

Pro vnímání a posnávání chování druhých lidí „**zvnitřku**“, „**s těla**“, nejen povrchně, je **nezbytný** aktivní a výkonný **mysl tělový, kinestetický**. Je to vlastní **mysl** pro vnímání pohybu, prostoru, tedy i času, rytmu, dynamiky. Je to vlastní **mysl** pro hlubší vnímání a posnání **dramatického** projevu, ať již se jedná o **projev** druhých či vlastní. Tento **mysl** nemá žádný **výdělavý, viditelný orgán** jako třeba **zrak** nebo **sluch**. Jeho **receptory** jsou **hlavně ve svalech, šlachách a kloubech** celého těla. Většina lidí naší civilizace, civilizace s výraznou **dominantou zraku a sluchu**, si jeho existenci a význam **téměř neuvědomuje**. Většina lidí je **kinesteticky nevnímavá**, řekli bychom „**alepě**“ nebo „**hluchá**“. To má ovšem **obrovský, zužující a často i zkreslující vliv** na naše chápání **dramatické tvorby, dramatické hry** jako takové, **slovesné tvorby, mluvního projevu**, ale i na naši **schopnost sebezpoznání, poznání druhých a schopnost komunikace**.

V samotné síle a kvalitě **kinestetického** **myslu** jsou **individuální rozdíly**. Dobrý **kinestetický** **mysl** je **podstatnou složkou** **dramatického (hereckého) talentu**. Ovšem **hlavní** — **ne-li jedinou** — **cestou** **probuzení, rozvíjení** a **zpracování** **kinestetické vnímavosti** je **vědomý a pravidelný sensoricko-motorický** **výcvik**, **výcvik** v **sensoricko-motorických dovednostech**. Jen **člověk** **takto** **cvičený** je **schopen** **toho, čemu se říká** „**včitění**“.

V této době vyrůstá Jiří Wolker v rodině bankovního úředníka a na prázdniny jezdí k babičce na Svatý Kopeček.

Na svět přichází v roce 1905 také jeden z nejvýznamnějších českých básníků **Jan Zahradníček** (†1960). Stejněho roku se narodil **herec a autor** všemi citovaného a velice komplikovaného filosofického citátu: „Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.“ (†1980). Hlavně aby bylo, že jo, a proto všichni víme, kdo to byl...

Roku 1905 uspořádal v Praze Spolek výtvarných umělců Mánes výstavu **Edvarda Muncha**, která znamenala zásadní přelom v uvažování českých výtvarníků.

V zahraničí spatřila světlo světa v roce 1906 přední osobnost absurdní dramatiky **Samuel Beckett** (†1989), nebo skladatel a klavírista, představitel ruské hudební moderny **Dmitrij Šostakovič** (†1975).

V období, kdy JW bezstarostně pobíhal po Svatém kopečku, umíral zakladatel vědeckofantastické literatury **Jules Verne** (*1828), a dramatik **Henrik Ibsen** (*1826).

Zároveň se ale dějí zásadní události světových dějin: **Albert Einstein** publikuje **Speciální teorii relativity**, koná se **první skautský tábor** na světě a roku 1908 je kritikem umění Louism Vauxcellsem poprvé použit termín **kubismus**.

Roku 1906 umírá **Paul Cézanne**, největší inspirátor Pabla Picassa a **George Braqua**.

Pablo Picasso maluje v roce 1908 Avignonské slečny!

Fráňa Šrámek napsal:
V garnizonním vězení

Bylo nás tam třicet šest;
dezertéři, zloději,
malé myšky v malých dírách.
Bylo nám tam zima...

Třicet pět jich dralo peří,
jenom já jsem peří nedral;
já jsem dlouhou chvíli drobil
na sto tisíc stesků.

Kazil jsem si oči čtením,
občas zamnul zimou ruce.
Venku bylo žluté září.
Bolivala hlava.

Auditor mne ujišťoval,
že je taky liberální.
Na dvoře už na kaštanech
krvácelo listí.

Pro dobrou věc bojoval jsem.
Poď okno mi přicházeli
často zpívat Rudý praporek,
když šli v noci z hospody.

Podzim se tak rychle loučil,
žena má už odložila
klobouk slaměný a letní šaty.
Snad ji ani nepoznám.

Bylo nás tam třicet šest.
To lze lehko pamatovat.
A v tu dobu, kdy jsem seděl,
císař meškal v Čechách.

EXPRESIONISMUS
KUBISMUS

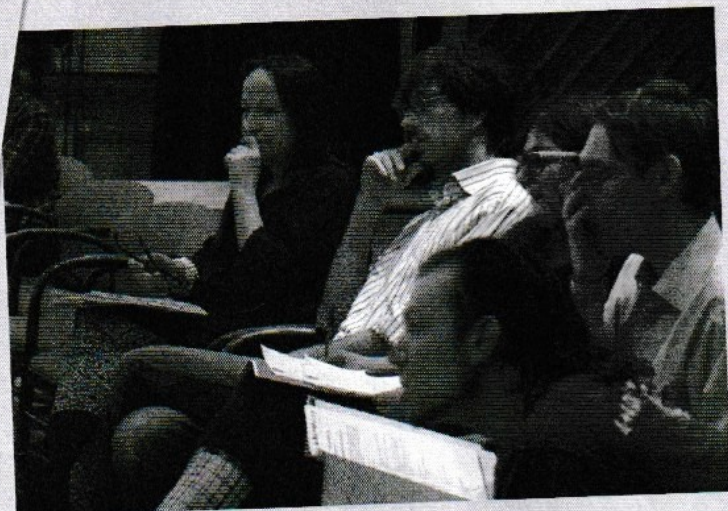

foto Bob Pacholík

Redakční kukú

Táhni si. A hlavně nezávid'...

Během inscenace divadla Dagmar diváci tahají karty a Vladimír Benderski jim podle zvoleného obrazu vypráví krátký příběh, jenž má na konci poučení, které Vladimír sám vymyslel. Vzhledem k mému přirozenému odporu k přímé komunikaci s herci na jevišti se přímo děším toho, že se budu muset aktivně účastnit představení před všemi ostatními v sále a že budu konfrontovaná s myšlenkami, s nimiž si v danou chvíli nebudu vědět rady.

Vladimír Benderski na začátku rituálně zapálil několik svíček společně se svým společníkem Petrem v bílém, jehož ostýchavost a celkově submisivní postoj mi připadal v některých chvílích jako komická vložka celého představení. Následně Vladimír „nabídl“ možnost vytáhnout si kartu. V tu chvíli mě napadlo, že když je mi ta možnost nabízena, musím ji využít a stud šel stranou. Hlásila jsem se jako o život. Druhou kartu jsem netáhala, třetí také ne, čtvrtou ne... On se ke mně ani neotočil! Vlastně si vybíral jen dámy z prostřední elevace, která je osvětlená. Na stranu, do rohu a do tmy, kde stojím já, se ani nepodíval. Sakra... „Možná je to tím, že nemůže překročit tu svíčkovou výšeč. Nebo potřebuje

na toho člověka vidět. Nebo je líný podívat se do strany, nebo na to není zvyklý“. Osmý příběh ne, devátý, desátý... Ach jo. A pak jsem se zadívala na ty roztomilé ženy, kterým byla věnována jednotlivá vyprávění a viděla jsem, jak soustředěně poslouchají. Výhoda místa na stání v rohu a ve tmě. Napadla mě myšlenka, co to s člověkem udělá, když mu vyprávím něco, co si on sám vybere z hromádky karet? A tak jsem byla zvědavější a zvědavější. Poslední karta... A najednou mě viděl. Byla jsem to já a karta číslo deset.

Vladimír charismaticky, přesně a zábavně vypráví příběh o německém turistovi, který se v Amsterdamu nechá omámit sebou samým. Co to znamená? Proč zrovna já? Co si z toho mám vzít? A vidím sebe jak soustředěně poslouchám. A pak se podívám na ostatní rozněžněné ženy v publiku. Jsme na stejné lodi a já jim možná před tím jen záviděla. Nebo je to všechno jenom Vladimírův plán?

Zuz

Dvěma prstama roluješ

Blbky se konečně shledaly a začaly makat. Jedna byla trochu votrávená, že se chlapi nesvlíkají. Vzpomíná na Los Pejoros před já nevím třeba osmi lety, který se svlíkali a vystrkovali prdelky před národním domem. A to bylo božíííí. Porodci divadel vyse dávají v kumbále, bůchví co tam dělají a nebohý soubory na ně čekají. Nepochopíš.

Akram: Když herec moc cítí, tak se má vyvětrat.

...Kde je ta fleška?

Tady je ta fleška.

To není fleška, ale flaška.

Tak tu flešku přivážeme na tu flašku...

Akram: Doufám, že na tý flešce nezůstalo nějaký porno.

Radka: To jste mi neřekli, že se umí Akram takhle rozjet už první den.

Paní z Duhy na nás zase čeká. Paní z baru už odešla a paní z Duhy tak musí zase čekat. Už v deset. Ještě neví, že tady bude do dvou. Musíme na Kyšperskýho!

Martina Drmolová zase urgovala ohledně lampionů. Takže **NENIČTE SVÉ LAMPIONIŮ!!! A DEJTE POZOR NA PORODCE.** Ti vám budou říkat, co udělat s představením, aby bylo lepší.

...Miluju Vojtu Bártu. Kuba Doubrava přestal kouřit. A Jarek prej půjde spát o půlnoci. To určitě...

Radka: Teď si zvyknu na Meka a bude zle!

...Kristián je Ivo a Ivo je Kristián. A je to kocour z Prahy. Doufám, že políbím dneska Kyšperskýho. Jinak jedu pryč. To já si počkám na Havlíčka...

Radka: Tady jsou ty citáty.

Zuz: A jsou už nějaký použité?

Akram: Počkej a kdo je tady použitej?

(Akram je vztahovačnej a chodí na vinka k porodcům, takže jeho články neberte moc vážně – pozn. blbek)

Vojta Bárta píše recenzi: Ježíš marjá, já jsem tak vostrej!

Radka Akramovi: To je jako konkurence, že mám počítač od Kristiána? Žárlíš, nebo co???

Akram Radce: Hele, kliknu a jedu, Radko!

...Blbko, blbinko, zamilujeme se?! Zamilujeme se letos?! A zamiluje se někdo do nás?!

Hlavně, aby nechcalo!

Od nevidim do nevidim

Zuzana Burianová

Režie na DAMU, příležitostná dramaturgie, blbka pár ekceláns (tajně zamilovaná do Máši), Voice-band o.s., přihlouplé básně do šuplíku, bez divadla ani ráno.

Mária Nováková

Dramaturgyně, příležitostná režisérka, melancholická blbka, adaptérka nedramatických látek, Tygr v tísni o. s., ještě chvíli DAMU.

Z M
A R

Akram Staněk

Nesmírně talentovaný účetní, pracovitý grafik, trilobit divadelních porot a redakcí, nerozhodný maniak, přičemž v posledním jsou obsaženy též pokusy režisérské a herecké. DAMU v dobách temna. Marně zamilován do všech členek redakce.

Radka Josková

Matka pěti dětí, scénografka, ilustrátorka, neurotická skoro-arteterapeutka, Tygr v tísni o. s. Už jen 20 cm nad zemí (výška divadelního schodu).

Wolker's taun - i bez dží pí es

- 1 DUHA - kulturní klub z hradeb
- 2 Městské divadlo
- 3 Národní dům
- 4 kino METRO 70
- 5 zahrádka U Kotěřů

- 6 Zámek - GALERIE
- 7 rodný dům J. Wolkerova
- 8 socha J. Wolkerova
- 9 Bufet Gastronom
- 10 U krále Ječmínka

- 11 restaurace Atrium
- 12 občerstvení DĚSI
- 13 Dvanáct opic
- 14 klub Appolo 13 (Barákova ulice)

3-2-1... ted'!

Na tuto obrazovou hádanku nám nikdo neodpověděl a cenná výhra zůstává naposas redakčnímu týmu. Šlo o detail stavby Národního domu z roku 1908 architekta Jana Kotěry (1871-1923), odchovance Otty Wagnera, vídeňské secese a zakladatele české moderní architektury, která vytvořila průlom k modernímu architektonickému názoru.

V každém čísle! Každý den...

...čeká cena, toho, kdo obrazovou hádanku uhádne a přijde nám to říct do redakce!

Jako správná odpověď stačí popis objektu, z něhož detail na obrázku je.

Dnešní nápověda: je na dohled od Národního domu.

**Obrazová soutěž!
Nepřehlédněte!**

